

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 6. jūnijā
(OR. en)

9622/18

Starpiestāžu lieta:
2018/0204 (COD)

JUSTCIV 133
EJUSTICE 66
COMER 51
CODEC 932

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 31. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 379 final
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpus tiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”)

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 379 *final*.

Pielikumā: COM(2018) 379 *final*

Briselē, 31.5.2018
COM(2018) 379 final

2018/0204 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”)

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Viens no ES uzdevumiem ir Eiropas tiesiskuma telpas izveide civillietās, pamatojoties uz savstarpējas uzticēšanās un tiesas spriedumu savstarpējas atzīšanas principu. Tiesiskuma telpa paredz tiesu iestāžu pārrobežu sadarbību. Šim nolūkam un lai veicinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, ES ir pieņēmusi tiesību aktus par tiesas dokumentu pārrobežu izsniegšanu¹, kā arī par sadarbību pierādījumu iegūšanā². Šie instrumenti ir svarīgi noteikumos par tiesisko palīdzību civillietās un komercietās starp dalībvalstīm. To kopējais mērķis ir nodrošināt efektīvu regulējumu attiecībā uz tiesu iestāžu pārrobežu sadarbību. Tie aizstāj iepriekšējo starptautisko un sarežģītāko sistēmu, ko noteica starp dalībvalstīm³ noslēgtās Hāgas konvencijas⁴.

Šiem tiesību aktiem par tiesu iestāžu sadarbību ir reāla ietekme uz ES iedzīvotāju, piemēram, privātpersonu vai uzņēmēju, ikdienas dzīvi. Tos piemēro tiesvedībās ar pārrobežu elementiem, kur to pienācīga darbība ir nepieciešama, lai nodrošinātu tiesas pieejamību un taisnīgu tiesu (piemēram, nespēja pienācīgi izsniegt dokumentu par tiesvedības ierosināšanu ir visbiežāk izmantotais pamatojums spriedumu atzīšanas un izpildes atteikumam⁵). Starptautiskās juridiskās palīdzības sistēmas efektivitātei ir tieša ietekme uz to, kā iedzīvotāji, kas iesaistīti pārrobežu strīdos, uztver tiesu iestāžu darbību un tiesiskumu dalībvalstīs.

Raita sadarbība starp tiesām ir vajadzīga arī iekšējā tirgus pareizai darbībai. 2018. gadā aptuveni 3,4 miljoniem civillietu un komercietu tiesvedību ES bija pārrobežu elementi⁶. Vairumā šo lietu (proti, kurās vismaz viena puse rezidē citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā notiek tiesvedība) tiesas bieži piemēro Regulu par dokumentu izsniegšanu vairākas reizes tiesvedības

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs ("dokumentu izsniegšana"), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 (OV L 324, 10.12.2007., 79. lpp.).

² Padomes Regula (EK) Nr. 1206/2001 (2001. gada 28. maijs) par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un krimināllietās (OV L 174, 27.6.2001., 1. lpp.).

³ 1965. gada 15. novembra Konvencija par tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu civillietās vai komercietās; 1970. gada 18. marta Konvencija par pierādījumu iegūšanu ārvalstīs civillietās vai komercietās.

⁴ Regulu piemēro visās ES valstīs, izņemot Dāniju. Dānija 2005. gada 19. oktobrī noslēdza paralēlu nolīgumu ar Eiropas Kopienas par tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu civillietās vai komercietās, kas paplašina regulas noteikumus par dokumentu izsniegšanu un tās īstenošanas noteikumus, attiecinot tos uz Dāniju. Nolīgums stājās spēkā 2007. gada 1. jūlijā. Skatīt OV L 300, 17.11.2005., 55. lpp. un OV L 120, 5.5.2006., 23. lpp. Jāsaskaņo ar citām zemsvērtas piezīmēm.

⁵ Izvērtējuma pētījums par valstu procesuālajiem noteikumiem un praksi saistībā ar to ietekmi uz spriedumu brīvu apriti un uz ES patērētāju aizsardzības tiesību aktos paredzētās patērētāju procesuālās aizsardzības līdzvērtīgumu un efektivitāti (pētījumu veica konsorcijs *MPI Luxembourg* vadībā) – galīgais ziņojums, 2017. gada jūnijs, pieejams: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>, 60.–61. lpp. Turpmāk – "2017. gada *MPI* pētījums".

⁶ Šis skaitlis atspoguļo aplēses, kas veiktas *Deloitte* ekonomikas pētījumā, kurš pievienots ietekmes novērtējumam. Aplēšu pamatā ir *Eurostat*, Eiropas Padomes Tiesu sistēmas efektivitātes komisijas (*CEPEJ*) un Eiropas Komisijas dati un informācija, kas iegūta, veicot intervijas. Par pētījuma (turpmāk tekstā – "ekonomikas pētījums") veikšanu tika noslēgts līgums ar *Deloitte* (līguma Nr. JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07)). Galīgais ziņojums vēl nav publicēts.

laikā. Tas ir tādēļ, ka bieži vien papildus dokumentam, ar kuru ierosina tiesvedību, formāli ir jāizsniedz papildu dokumenti (piemēram, lēmumi par tiesvedības izbeigšanu). Turklāt Regulas par dokumentu izsniegšanu piemērošana nav ierobežota tikai ar tiesvedību civiltiesās, jo tās darbības jomā ietilpst arī “ārpustiesas dokumenti”, kurus izsniedz dažādās ārpustiesas procedūrās (piemēram, mantošanas lietās, ko izskata valsts notārs, vai ģimenes tiesību lietās, ko izskata valsts iestādē), vai pat tad, ja tie nav saistīti ar kādu tiesvedību.

Regula (EK) Nr. 1393/2007 paredz ātru un vienotu procedūru dokumentu pārsūtīšanai no vienas dalībvalsts uz citu nolūkā izsniegt dokumentus šajā dalībvalstī. Šī regula ietver noteiktus minimālos standartus attiecībā uz tiesību uz aizstāvību aizsardzību (piemēram, 8. un 19. pants) un nosaka vienotus juridiskos nosacījumus dokumenta tiešai izsniegšanai pa pastu pāri robežām.

Komisija 2013. gada decembrī ir pieņēmusi ziņojumu par Regulas par dokumentu izsniegšanu praktisko darbību⁷. Šajā ziņojumā secināts, ka kopumā dalībvalstu iestādes šo regulu ir piemērojušas apmierinoši. Tomēr tajā arī secināts, ka pieaugošā tiesu iestāžu integrācija dalībvalstīs, kad starpposma procedūras (*exequatur*) atcelšana ir kļuvusi par vispārēju noteikumu, ir atklājusi dažus tās ierobežojumus. Tāpēc ziņojumā rosināta plaša sabiedrības diskusija par šīs regulas nozīmi ES civiltiesību jomā un par to, kā dokumentu izsniegšanu var vēl vairāk uzlabot. Saskaņā ar to šīs regulas īstenošana pēdējo gadu laikā ir sīki izvērtēta pētījumos, Komisijas ziņojumos un diskusijās Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklā⁸. 2017. gadā nolūkā atbalstīt nozīmīgu, vispusīgu un aktuālu analīzi un secinājumus par regulas praktisko darbību (papildinot atzinumus no citiem izvērtēšanas pasākumiem) Komisija veica normatīvās atbilstības (*REFIT*) izvērtējumu saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņēm, lai novērtētu instrumenta darbību saistībā ar pieciem obligātajiem novērtēšanas kritērijiem, t. i., efektivitāti, lietderīgumu, nozīmīgumu, saskaņotību un ES pievienoto vērtību.

REFIT izvērtējuma ziņojuma konstatējumi tika izmantoti par pamatu problēmas definēšanai ietekmes novērtējumā, kas pievienots šim priekšlikumam. Turpmāk izklāstīti galvenie secinājumi.

Izmantojot tradicionālo dokumenta nosūtīšanas veidu citai dalībvalstij nolūkā to tur izsniegt, proti, nosūtīšanu, izmantojot tā sauktās pārsūtīšanas un saņēmējas struktūras, tika konstatēts, ka šai darbplūsmai ir neapmierinoši rezultāti, jo tā joprojām darbojas lēnāk un mazāk efektīvi, nekā gaidīts. Lai gan ar jaunajām struktūrām, ko ieviesa ar ES instrumentu 2000. gadā, tika panākti redzami uzlabojumi attiecībā uz pieprasījumu izpildei vajadzīgo laiku, salīdzinot ar darbplūsmām iepriekšējās Hāgas konvencijās, regulā ierosinātie termiņi regulāri netiek ievēroti. It īpaši pilnībā netiek izmantots jaunāko tehnoloģiju attīstības potenciāls. Lai gan regula no valodas viedokļa tika formulēta “tehnoloģiski neitrālā” veidā, praksē netiek izmantoti modernie saziņas kanāli. Daļēji tas ir saistīts ar senākiem ieradumiem, daļēji juridisko šķēršļu dēļ un daļēji valstu IT sistēmu sadarbības trūkuma dēļ. Ietekmes novērtējumā tika secināts, ka šajā kontekstā būtiskus uzlabojumus var panākt ar nelieliem ieguldījumiem, paļaujoties uz jau pastāvošajiem ES rezultātiem un juridiskajiem standartiem.

⁷ COM(2013) 858 final, 4.12.2013.

⁸ Sīkāks šo pasākumu saraksts ir pievienots šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 8. pielikuma 15.–17. lpp, SWD (2018) 287 final.

Attiecībā uz alternatīvām dokumentu pārsūtīšanas un izsniegšanas metodēm, kas nodrošina tiešus kanālus dokumentu izsniegšanai citu dalībvalstu teritorijā, izvērtējumā secināts, ka, lai gan tās nodrošina raitākus risinājumus, kā palīdzēt pārrobežu tiesvedībā, pastāv veidi, kā tās varētu uzlabot : izsniegšana pa pastu (14. pants) saskaņā ar regulu ir populārs, ātrs un salīdzinoši lēts veids, kā dokumentu nogādāt adresātam, taču tā nav īpaši uzticama un tai ir augsts kļūdas līmenis. Tā sauktā tiešā izsniegšana saskaņā ar regulas 15. pantu ir uzticams risinājums, bet piekļuve tai ir ierobežota. Šajā jautājumā priekšlikums dod mērķtiecīgu ieguldījumu, lai uzlabotu esošo metožu efektivitāti. Turklāt regula papildina alternatīvu pārrobežu pārsūtīšanas un dokumentu izsniegšanas metožu sarakstu, iekļaujot elektroniskās izsniegšanas metodi, kas regulā ieviestu virtuālu ekvivalentu izsniegšanai pa pastu.

Esošo pārsūtīšanas un izsniegšanas kanālu uzlabošana regulā tiks veikta vienlaikus ar adresāta tiesību uz aizstāvību aizsardzības pastiprināšanu. Mērķtiecīga intervence palīdzēs novērst neskaidrības saistībā ar atteikuma tiesību īstenošanu (8. pants) vai aizmugurisku spriedumu sniegšanu (19. pants).

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums ir cieši saistīts ar priekšlikumu, ar ko groza regulu par pierādījumu iegūšanu. Abus priekšlikumus kopā iesniedz Komisija, un tie ir tiesību aktu kopums, kuru mērķis ir modernizēt tiesu iestāžu sadarbību civillietās un komercietās.

Priekšlikums ir saderīgs ar spēkā esošajiem ES instrumentiem, kas pieņemti tiesu iestāžu sadarbības civillietās jomā. Faktiski šī regula veicina šo instrumentu efektivitāti, nodrošinot spriedumu raitu apriti ES: tā kā šajos ES noteikumos uzskatīts, ka pienācīgi izsniegts dokuments, ar ko tiek ierosināta tiesvedība, ir pietiekams pamats, lai atzītu un izpildītu citās dalībvalstīs pasludinātus spriedumus, Regula par dokumentu izsniegšanu veido sistēmu, saskaņā ar kuru jāveic šāda pienācīga izsniegšana.

- **Saskanība ar citām ES politikas jomām**

ES tiesiskuma programmā laikposmam līdz 2020. gadam ir uzsvērts, ka, lai stiprinātu dalībvalstu tiesu sistēmu savstarpējo uzticēšanos, ir jāpārbauda, vai ir nepieciešams nostiprināt civilprocesuālās tiesības, piemēram, attiecībā uz dokumentu izsniegšanu⁹. Mērķis uzlabot tiesu iestāžu sadarbības sistēmu ES arī atbilst Komisijas mērķiem, kas noteikti digitālā vienotā tirgus stratēģijā¹⁰: saistībā ar e-valdību stratēģija pauž nepieciešamību veikt vairāk pasākumu, lai modernizētu valsts (tostarp tiesu) pārvaldi, nodrošinātu pārrobežu sadarbību un sekmētu vieglāku mijiedarbību ar iedzīvotājiem.

⁹ ES tiesiskuma programma laikposmam līdz 2020. gadam – uzticēšanās, mobilitātes un izaugsmes stiprināšana Savienībā (COM(2014) 144 final), 8. lpp.

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015., 16. lpp.

Saskaņā ar minēto Komisija savā 2018. gada darba programmā ir apņēmusies sagatavot priekšlikumus, ar kuriem pārskata Regulu par pierādījumu iegūšanu un Regulu par dokumentu izsniegšanu¹¹.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Juridiskais pamats

Juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 81. pants (tiesu iestāžu sadarbība civillietās, kurās ir pārrobežu elementi). Šā panta 2. punkta b) un d) apakšpunkts piešķir ES pilnvaras pieņemt pasākumus, jo īpaši, ja tas vajadzīgs iekšējā tirgus pienācīgai darbībai, lai nodrošinātu tiesas un ārpustiesas dokumentu pārrobežu izsniegšanu.

• Subsidiaritāte

Politikas jomas “tiesu iestāžu sadarbība civillietās” mērķis vienmēr ir bijis izveidot patiesu tiesiskuma telpu, kurā notiek tiesu nolēmumu brīva aprīte, un juridiskās situācijas, kas iegūtas saskaņā ar vienu tiesību sistēmu, ES teritorijā tiek atzītas bez nevajadzīgiem šķēršļiem. Šīs pieejas pamatā ir pārliecība, ka bez patiesas tiesiskuma telpas nevar pilnībā izmantot vienotā tirgus pamatā esošās brīvības.

Problēmas, kas jārisina ar šo iniciatīvu, rodas pārrobežu tiesvedībā (kas pēc būtības neietilpst valstu tiesību sistēmās), un to iemesls ir vai nu nepietiekama sadarbība starp dalībvalstu iestādēm un amatpersonām, vai nepietiekama sadarbība un saskaņotība starp valsts sistēmām un tiesisko vidi. Noteikumi privāto starptautisko tiesību jomā ir izklāstīti regulās, jo tas ir vienīgais veids, kā nodrošināt vēlamo viendabīgumu. Lai gan principā nekas neliedz dalībvalstīm digitalizēt veidu, kā tās komunicē, pagātnes pieredze un prognozes par to, kas notiks bez ES rīcības, liecina, ka progress būtu ļoti lēns un ka pat tad, ja dalībvalstis rīkojas, sadarbību nevar nodrošināt bez ES tiesību aktos balstītas sistēmas. Priekšlikuma mērķi nevar pietiekami labi sasniegt, ja dalībvalstis rīkojas atsevišķi, to var sasniegt tikai Savienības līmenī.

ES pievienotā vērtība ir vēl vairāk uzlabot tiesu procedūru efektivitāti un ātrumu, vienkāršojot un paātrinot sadarbības mehānismus attiecībā uz dokumentu izsniegšanu un tādējādi uzlabojot tiesvedību lietās, kurās ir pārrobežu elementi.

• Proporcionalitāte

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo tas stingri aprobežojas ar to, kas nepieciešams, lai sasniegtu tā mērķus. Tas netraucē izsniegt dokumentus atšķirīgos valstu režīmos saskaņā ar atšķirīgām tiesību sistēmām. Kaut arī šīs regulas nosaukums ir „Regula par dokumentu izsniegšanu”, tās noteikumu galvenais mērķis ir izveidot vienotus kanālus dokumentu pārsūtīšanai no vienas dalībvalsts uz otru, lai vienas dalībvalsts dokumentus varētu izsniegt citā dalībvalstī.

¹¹ Komisijas 2018. gada darba programma — programma vienotākai, stiprākai un demokrātiskākai Savienībai, COM(2017) 650 final, 24.10.2017., II pielikuma 10. un 11. punkts.

Pievienotais ietekmes novērtējums liecina, ka šī priekšlikuma sniegtais ieguvums ir lielāks par izmaksām un ka ierosinātie pasākumi ir samērīgi.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šī regula nosaka vienotu procedūru kopumu visām dalībvalstīm, kas ir būtiski, lai nodrošinātu sekmīgu dokumentu izsniegšanu pārrobežu procedūrās. Tādējādi šī regula ir palīdzējusi nodrošināt procedūras juridisko noteiktību, jo visas dalībvalstis tagad ievēro tos pašus posmus, tām piemēro kopīgus termiņus, un tās izmanto vienotas veidlapas. Regula ir ļāvusi arī apkopot visu informāciju, kas ir pieejama dalībvalstīs, un centralizēt šo informāciju e-tiesiskuma portālā. Tas ir palīdzējis koordinēt dalībvalstu sadarbību. Kopumā regula ir ievērojami palīdzējusi paātrināt pārrobežu procedūras, sniedzot būtiskus ieguvumus attiecībā uz efektivitāti un lietderību.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Regulas (EK) Nr. 1393/2007 *ex post* izvērtējuma rezultātus, kas pievienoti ietekmes novērtējumam, var apkopot šādi.

Regulas īstenošana ir palīdzējusi uzlabot dokumentu izsniegšanas efektivitāti. Tomēr saskaņā ar dažiem iegūtajiem pierādījumiem regula joprojām rada dažas problēmas, piemēram, kavēšanos vai neskaidrību attiecībā uz iesaistītajām pusēm. Tāpēc ar regulu nav pilnībā sasniegti vispārīgie, konkrētie un darbības mērķi.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Kā minēts paskaidrojuma raksta 1. punktā, šīs regulas īstenošana pēdējo gadu laikā ir sīki izvērtēta pētījumos, Komisijas ziņojumos un diskusijās Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklā¹².

Papildus šiem pasākumiem Komisija veica plašu apspriešanos ar ieinteresētajām personām. Viena sabiedriskā apspriešana no 2017. gada 8. decembra līdz 2018. gada 2. martam attiecās gan uz Regulu (EK) Nr. 1393/2007, gan Regulu (EK) Nr. 1206/2001. Kopumā tika saņemta 131 atbilde (visvairāk atbilžu tika saņemts no Polijas, kā arī no Vācijas, Ungārijas un Grieķijas). Divās īpašās Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla sanāsmēs tika izskatītas praktiskās problēmas un iespējamie uzlabojumi gan Regulā par dokumentu izsniegšanu, gan Regulā par pierādījumu iegūšanu. 2018. gada 4. maijā notika īpaša sanāksme, kurā piedalījās dalībvalstu valdību eksperti. Visbeidzot, 2018. gada 16. aprīlī tika organizēts seminārs atsevišķām ieinteresētām personām, kurām ir īpaša interese par jautājumiem, kas saistīti ar pārrobežu tiesvedību. Šā novērtējuma rezultāti kopumā bija pozitīvi.

¹² Sīkāks šo pasākumu saraksts ir pievienots šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 8. pielikuma 15.–17. lpp, SWD (2018) 287 final.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ekspertu grupa par tiesu iestāžu sadarbības modernizēšanu civillietās un komercietās laikā no 2018. gada janvāra līdz maijam ir sarīkojusi sešas sanāksmes¹³. Tika veikti divi visaptveroši juridiski pētījumi par dalībvalstu tiesību aktiem un praksi attiecībā uz dokumentu izsniegšanu nolūkā apzināt problēmas, kas var rasties regulas īstenošanā¹⁴.

- **Ietekmes novērtējums**

Šo priekšlikumu pamato ietekmes novērtējums pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā SWD(2018) 287.

Regulējuma kontroles padome izskatīja ietekmes novērtējuma projektu 2018. gada 3.º maija sanāsmē un 2018. gada 7. maijā sniedza pozitīvu atzinumu ar piezīmēm. Tieslietu ģenerāldirektorāts ņēma vērā padomes ieteikumus, un ziņojumā ir labāk izskaidrota saikne starp abām iniciatīvām par tiesu iestāžu sadarbību (pašreizējā un tā, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1206/2001). Ir nostiprināts galveno problēmu un pamatscenārija apraksts. Tika uzlabots šā instrumenta subsidiaritātes un ES pievienotās vērtības skaidrojums. Turklāt izvērtējuma ziņojuma secinājumi par efektivitāti ir pilnveidoti, un daļa, kas ietver politikas risinājumu novērtējumu, ir vērsta uz galvenajiem elementiem, savukārt nebūtisko problēmu analīze tika pārcelta uz pielikumiem.

Ietekmes novērtējumā tika izvērtēti vairāki leģislatīvi un neleģislatīvi risinājumi. Dažas iespējas tika noraidītas jau agrīnā posmā. Saskaņā ar politikas pasākumu kopumu, kam priekšroka dota ietekmes novērtējumā, regulas efektivitāte uzlabotos, galvenokārt samazinot izmaksas un kavējumus. Tajā īpaši uzsvērtas divas izmaiņas, kuras varētu būt noderīgas: obligāta elektroniska saziņa starp struktūrām un elektroniska un tieša dokumentu izsniegšana. Šie uzlabojumi palielinātu tiesvedības efektivitāti un ātrumu un samazinātu slogu iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Ietekmes novērtējumā tika secināts, ka ieguvumi rastos, izmantojot elektronisko saziņu tiesu iestāžu digitalizācijai, vienkāršojot un paātrinot pārrobežu tiesu procedūras un tiesu iestāžu sadarbību.

Vēlamais politikas pasākumu kopums varētu palielināt juridisko noteiktību, ES līmenī nosakot atbilstīgus alternatīvus (aizstājošus) veidus dokumentu izsniegšanai pa pastu, ja dokumentu nevar nodot adresātam personīgi. Šādos gadījumos būtu lielāka skaidrība par pieņemtajiem izsniegšanas veidiem, kā arī lielāka prakses konsekvence, uz ko paļauties visās dalībvalstīs.

¹³ Detalizēts ekspertu saraksts ir pieejams Komisijas ekspertu grupu reģistrā, kas pieejams šādā vietnē: <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3561&news>

¹⁴ Komisijas pētījumu, kurā sniegta salīdzinoša juridiska analīze par dalībvalstu tiesību aktiem un praksi attiecībā uz dokumentu izsniegšanu, veica konsorcijs (Florenses Universitāte, Upsalas Universitāte un DMI), http://collections.internetmemory.org/haeu/20171122154227/http://ec.europa.eu/justice/civil/files/studies/service_docs_en.pdf. Komisija sāka izvērtējuma pētījumu par valsts procesuālajiem noteikumiem un praksi un to ietekmi uz spriedumu brīvu apriti un uz ES patērētāju aizsardzības tiesību aktos paredzētās patērētāju procesuālās aizsardzības līdzvērtīgumu un efektivitāti (pētījumu veica konsorcijs MPI Luxembourg vadībā), <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>.

Pasākumu kopums arī uzlabo tiesu pieejamību un juridisko noteiktību, ietverot pasākumus, lai uzlabotu adresātu atrašanās vietas noteikšanas instrumentus. Tas palīdzēs nodrošināt efektīvu un ātru dokumentu izsniegšanu.

Politikas pasākumu kopumā, kas novērtēts attiecībā pret pamatscenāriju, paredzēts, ka, izsniedzot dokumentus pa pastu saskaņā ar regulu, obligāti tiks ieviests īpašs vienots paziņojums (apstiprinājums par saņemšanu). Paredzams, ka šis pasākums uzlabos izsniegšanas pa pastu kvalitāti, tādējādi samazinot to gadījumu skaitu, kad izsniegšana ir nepilnīga, jo i) apstiprinājums par saņemšanu ir nepilnīgs, vai ii) nav skaidrs, kas faktiski saņēma dokumentus.

Ar šo politikas pasākumu kopumu tiek ieviests arī jauns pasākums, lai atvieglotu piekļuvi tiešai dokumentu izsniegšanai, paplašinot regulas 15. panta piemērošanas jomu. Atļaujot tiešu izsniegšanu gan i) pārsūtītājām struktūrām, gan ii) tiesām, kas iesaistītas tiesvedībā, izcelsmes dalībvalstī un visu dalībvalstu teritorijā, tiktu nodrošināta tiešāka un ātrāka dokumentu pārsūtīšana, salīdzinot ar pamatscenāriju.

Saskaņā ar pamatscenāriju regula pilnībā nerasniedz mērķi palielināt tiesu iestāžu pieejamību un tādējādi – pušu tiesību aizsardzību. Saskaņā ar politikas pasākumu paketi, grozot regulas noteikumus attiecībā uz prasību vienmēr sniegt informāciju par atteikuma tiesībām, izmantojot II pielikumā iekļauto veidlapu, attiecībā uz atteikuma tiesību izmantošanas termiņa pagarinājumu un attiecībā uz izcelsmes tiesas nozīmes skaidrojumu, novērtējot atteikumu, ir sagaidāms, ka procedūras paredzamība varētu palielināties (regulas 8. pants). Turklāt juridisko nenoteiktību mazina arī iespēja, kura saistīta ar pienācīgu pārbaudi, kas tiesām būtu jāveic, pirms saskaņā ar regulas 19. pantu tiek pieņemts aizmugurisks spriedums.

Ietekmes novērtējumā tika secināts, ka politikas pasākumu paketes īstenošana kopumā ir uzskatāma par efektīvāku nekā pamatscenārijs un ka pasākumu kopums ievērojami uzlabotu juridisko noteiktību.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Tā kā šī ir spēkā esoša tiesību akta pārskatīšana, uz ko attiecas Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programma *REFIT*, Komisija ir izvērtējusi iespējas vienkāršot un samazināt slogu. Tā kā Savienības tiesību akti, uz kuriem attiecas šis priekšlikums, tiek piemēroti visiem tirgotājiem, tostarp mikrouzņēmumiem, šajā priekšlikumā nav paredzēts atbrīvojums mikrouzņēmumiem.

Ar priekšlikumu tiek izveidota tiesu iestāžu sadarbības sistēma, kas saskaņota ar digitālā vienotā tirgus stratēģiju. Tā palīdzēs uzlabot pārrobežu procedūru ātrumu un efektivitāti, samazinot dokumentu nosūtīšanas laiku starp struktūrām un samazinot atkarību no saziņas papīra formātā. Tā nodrošinātu drošu elektronisku saziņu un dokumentu apmaiņu starp decentralizētās IT sistēmas lietotājiem, un nodrošinātu automatisku visu darbplūsmas posmu reģistrēšanu. Tai būtu arī drošības elementi, lai nodrošinātu, ka sistēmu var izmantot tikai pilnvaroti dalībnieki, kuru identitāte ir pārbaudīta.

Priekšlikums samazinās šķēršļus pārrobežu tiesvedības uzsākšanai visā ES, iekļaujot nepieciešamos instrumentus, kas vajadzīgi, lai identificētu informāciju par adresāta pašreizējo atrašanās vietu, ja dokumenta izsniegšanas ierosinātajam nav šādas informācijas (“atrašanās vieta nav zināma”) vai ja viņa rīcībā esošā informācija izrādās nepareiza.

Uzlabojot izsniegšanas pa pastu efektivitāti ar īpaša vienota paziņojuma ieviešanu, tiks uzlabota izsniegšanas pa pastu kvalitāte un tiks samazinātas nepamatotās izmaksas un kavēšanās. Ja tikai pusē no gadījumiem, kuros šobrīd ir problēmas ar atgriezto saņemšanas apliecinājumu juridisko novērtējumu, nākotnē izsniegšana pa pastu būtu sekmīga, katru gadu tiktu ietaupīti 2,2 miljoni EUR, t.i., summa, kas pašlaik tiek izšķiesta vēstuļu pasta pakalpojumu sniegšanai, kuri nesniedz nekādus rezultātus.

Grozot noteikumus par pušu procesuālajām tiesībām (Regulas 8. un 19. pants), priekšlikumā risināts arī jautājums par atbildētāja nepietiekamu aizsardzību pret aizmugurisku spriedumu sekām. Sagaidāms, ka šie grozījumi samazinās tādu gadījumu skaitu, kad aizmugurēji spriedumi tiek izdoti atbildētājiem, kuri dzīvo kādā dalībvalstī un kuri nav bijuši informēti par tiesvedībām, kas ierosinātas pret viņiem ārvalstīs. Saskaņā ar ietekmes novērtējuma aplēsēm, samazinot aizmugurisku spriedumu skaitu par 10 % ES, tiktu ietaupīti 480 000 000 EUR gadā, jo iedzīvotājiem būtu mazāk jātērē juridiskiem pakalpojumiem.

• **Pamattiesības**

Saskaņā ar ES tiesiskuma programmu laikposmam līdz 2020. gadam¹⁵ Komisija ir nodrošinājusi, ka priekšlikumā ir ņemta vērā nepieciešamība nostiprināt civilprocesuālās tiesības, lai veicinātu savstarpēju uzticēšanos starp dalībvalstu tiesu sistēmām.

Pirmkārt, priekšlikums veicina saskaņā ar regulu derīgu dokumentu elektronisko izsniegšanu, tādējādi veicinot pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (Hartas par tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu 47. pants). Tādējādi tiek atzīta vajadzību daudzveidība un efektīvas izsniegšanas metodes, jo puses būtu tiesīgas piekrist elektroniskai korespondencei pārrobežu tiesvedībā. Sagaidāms, ka šī papildu izsniegšanas metode kopā ar ierosināto principu “digitāli pēc noklusējuma” uzlabos tiesu pieejamību un arī palīdzēs paātrināt tiesvedību. Turklāt tā samazinās izsniegšanas izmaksas, kā arī iespēju, ka dokumenti netiek izsniegti vispār, ja tiek izmantotas neefektīvas izsniegšanas metodes.

Priekšlikumā sniegtais definīciju un jēdzienu precizējums samazinātu arī juridisko nenoteiktību un paātrinātu saskaņā ar regulu veicamās procedūras. Priekšlikumā paredzēta lielāka skaidrība un paredzamība attiecībā uz adresātu atteikuma tiesību procedūru, labāku viņu procesuālo tiesību aizsardzību, bet tas arī novērsīs atteikuma tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, tādējādi aizsargājot arī prasītāja tiesības.

Otrkārt, priekšlikumam būtu arī pozitīva ietekme uz nediskrimināciju (LESD 18. pants). Priekšlikums veicinātu vienlīdzīgu piekļuvi tiesiskumam, jo dalībvalstīm būs jānodrošina ārvalstu personu efektīva piekļuve rīkiem, kas pieejami to teritorijā informācijas

¹⁵ ES Tiesiskuma programma laikposmam līdz 2020. gadam – uzticēšanās, mobilitātes un izaugsmes stiprināšana Savienībā, (COM(2014) 144 final), 8. lpp.

pieprasīšanai. Tas garantētu, ka adresāts patiešām saņem dokumentu. Turklāt politikas paketē būtu ietverti standartizēti tiesību principi attiecībā uz iespēju regulas vietā izmantot fiktīvas un valsts tiesību aktos paredzētas alternatīvas metodes, ja adresāts pastāvīgi dzīvo citā dalībvalstī. Šo principu mērķis ir novērst pašreizējās neskaidrības un sadrumstalotību, kas konstatētas pamatscenārijā attiecībā uz pušu tiesībām dalībvalstīs. Visbeidzot, politikas pasākumu paketē būtu arī noteikts vienots grafiks aizmugurisku spriedumu atcelšanai. Šie noteikumi veicinātu procesuālo tiesību vienlīdzīgu aizsardzību neatkarīgi no dalībvalsts.

Treškārt, sagaidāms, ka ierosinātās izmaiņas attiecībā uz elektroniskās saziņas izmantošanu ietekmēs personas datu aizsardzību (Hartas 8. pants). Elektroniskās infrastruktūras tehnisko ieviešanu un ekspluatāciju dalībvalstīs noteiktu un kontrolētu pašas, pat ja infrastruktūra ir daļēji izstrādāta un finansēta ES līmenī. Infrastruktūrai vajadzētu būt balstītai uz decentralizētu struktūru. Tāpēc datu aizsardzības prasības dažādās procedūrās būtu piemērojamas tikai valsts līmenī.

Svarīgi ārējie faktori attiecībā uz personas datu aizsardzību saistībā ar ierosināto politikas pasākumu kopumu ir šādi:

- Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR)¹⁶, ko piemēro no 2018. gada maija un kam būtu jāpalielina informētība un jāveicina rīcība, lai nodrošinātu datubāzu drošību un integritāti, kā arī ātra reakcija uz privātuma pārkāpumiem tiesu iestādēs; un
- pastāvīgi draudi kibernetiskajai drošībai publiskajā sektorā. Ir sagaidāms, ka uzbrukumu mēģinājumi valsts IT infrastruktūrai palielināsies un ietekmēs dalībvalstu tiesu iestādes; to ietekmi var saasināt arvien lielāka IT sistēmu savstarpējā mijiedarbība (valsts un ES līmenī).

Īstenošanas plāni un pārraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma 22. un 23. punktu¹⁷, kurā iestādes apstiprināja, ka spēkā esošo tiesību aktu un politikas izvērtēšanai būtu jānodrošina pamats, lai novērtētu turpmākās rīcības iespējas, regula tiks izvērtēta un Komisija ne vēlāk kā piecus gadus pēc tās piemērošanas datuma iesniegs Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu. Izvērtējumā tiks novērtēta regulas ietekme uz vietas, pamatojoties uz rādītājiem un detalizētu analīzi par to, cik lielā mērā šo regulu var uzskatīt par būtisku, lietderīgu, efektīvu, cik lielā mērā tā sniedz pietiekamu ES pievienoto vērtību un ir saskanīga ar citām ES politikas jomām. Izvērtējumā tiks ietvertas gūtās atziņas nolūkā konstatēt trūkumus/problēmas vai potenciālu, kā vēl vairāk uzlabot regulas ietekmi. Dalībvalstis sniegs Komisijai informāciju, kas nepieciešama ziņojuma sagatavošanai.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

¹⁷ Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz ES budžetu. Priekšlikums neradīs ievērojamas izmaksas valstu pārvaldes iestādēm, bet drīzāk radīs ietaupījumus. Tiek sagaidīts, ka valstu publiskās iestādes gūs labumu no mazākām izmaksām saistībā ar izsniegšanu pa pastu, laika ietaupījumu saistībā ar efektīvāku tiesvedību un samazinātu administratīvo slogu un darbaspēka izmaksas.

Galvenās izmaksas dalībvalstīm radīsies, īstenojot elektronisko saziņu, kas būs obligāta pārsūtītājām un saņēmējām struktūrām. Tomēr šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā redzams, ka šīs izmaksas lielā mērā atsver tiešie ieguvumi, ko radīs pāreja no papīra formāta saziņas uz digitālo komunikāciju.

Galvenās ES finansējuma iespējas pašreizējo finanšu programmu ietvaros ir programma “Tiesiskums” un Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI). Programma “Tiesiskums” (2018. gada budžets: 45,95 miljoni EUR) atbalsta izpildes un tiesiskās aizsardzības spējas dalībvalstīs civiltiesību jomā, un tās turpmākās finansēšanas prioritātes ir vērstas uz šiem elementiem, kas ir būtiski arī pašreizējās iniciatīvas kontekstā. EISI ir daudz lielāks budžets (130,33 miljoni EUR 2018. gadā), un tas sniedz finansiālu atbalstu IT projektiem, kas atvieglo pārrobežu mijiedarbību starp valsts pārvaldes iestādēm, uzņēmumiem un iedzīvotājiem. Tas jau tiek plaši izmantots, lai finansētu digitalizācijas un e-tiesiskuma darbu civiltiesību jomā, tostarp Eiropas e-tiesiskuma portālu un publisko dokumentu integrāciju valstu e-pārvaldes sistēmās un uzņēmumu reģistru savstarpējās savienojamības sistēmā (BRIS). Daudz gadu finanšu shēmas (DFS) tiesību aktu paketē, kas attiecas uz digitālās pārveides prioritāti, kas izziņota 2018. gada 2. maijā, EISI digitālajā sadaļā ir paredzēti 3 miljardi EUR digitālās savienojamības infrastruktūras finansēšanai.

5. CITIELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Tiks ieviesta pamatota sistēma regulas piemērošanas uzraudzībai, iekļaujot visaptverošu kvalitatīvu un kvantitatīvu rādītāju kopumu, kā arī skaidru un strukturētu ziņošanas un pārraudzības procesu. Tas ir svarīgi, lai nodrošinātu, ka grozījumi dalībvalstīs tiek īstenoti efektīvi, un lai pārbaudītu, vai tiek sekmīgi sasniegti regulas mērķi.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

1. pants

Ar šo pantu daļēji groza pašreizējā formulējuma struktūru un tiek ieviests nošķīrums attiecībā uz piemērošanas jomas formulējumu starp tiesas un ārpustiesas dokumentiem. Pašreizējais noteikuma par ārpustiesas dokumentiem formulējums paliek spēkā. Tomēr attiecībā uz tiesas dokumentiem priekšlikumā precizēts, ka regulu piemēro visās situācijās, kad adresāta pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī. Šādā veidā regula mēģina izbeigt pašreizējo slikto praksi, kurā atbildētājiem, kas atrodas citā dalībvalstī, tiek izsniegti dokumenti izcelsmes dalībvalsts teritorijā, izmantojot alternatīvas vai fiktīvas dokumentu izsniegšanas metodes, kā tas ir atļauts izcelsmes dalībvalsts procesuālajos tiesību aktos, neatkarīgi no informācijas par

atbildētāja ārvalstu adresi, kas ir tiesvedība iesaistītās tiesas vai tiesu iestādes rīcībā. Saskaņā ar jauno darbības jomas formulējumu tiesas nevar izslēgt šādas situācijas no regulas darbības jomas, vienkārši kvalificējot dokumentu izsniegšanu kā “iekšzemes”.

Šis augstākais standarts, kurā visi dokumentu izsniegšanas gadījumi ir obligāti iekļaujami regulas darbības jomā, ja adresāta pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, attiecas tikai uz to dokumentu izsniegšanu, ar kuriem uzsākta tiesvedība. “Procesa izsniegšanai” – dokumenta nogādāšanai adresātam, kurā viņu informē par procedūras sākšanu ārvalstīs, ir būtiska nozīme attiecībā uz tiesību uz aizstāvību aizsardzību, un tāpēc tā būtu jāstiprina ar atbilstošiem aizsardzības pasākumiem. Attiecībā uz turpmākiem tiesas dokumentu izsniegšanas gadījumiem tiesvedības gaitā papildu aizsardzība nav tik būtiska. Tāpēc ierosināto jauno 7.a pantu var piemērot attiecībā uz šiem dokumentiem. Turklāt valsts tiesību aktos var saglabāt noteikumus, kas uzliek adresātam pienākumu iecelt pārstāvi, kam viņa vārdā izsniedz dokumentus izcelsmes dalībvalsts teritorijā.

2. punktā ir skaidri noteikts, ka regulas 3.c pants ir piemērojams arī tādos gadījumos, ja adresāta adrese nav zināma.

Panta 3. punktā atkārtots spēkā esošās regulas 8. panta apsvērums formulējums, tādējādi radot juridisko noteiktību par šā noteikuma juridisko raksturu.

3.a pants

Šis pants nosaka, ka dokumentu nosūtīšana un apmaiņa starp nosūtītājām un saņēmējām iestādēm tiek veikta elektroniski, izmantojot decentralizētu IT sistēmu, ko veido valstu IT sistēmas, kuras savstarpēji savieno droša un uzticama komunikācijas infrastruktūra.

Šā panta 6. punkts nodrošina, ka neparedzētu un ārkārtas IT sistēmas traucējumu gadījumos tiek izmantoti alternatīvi (tradicionālie) saziņas līdzekļi.

Jaunā saziņas kanāla ieviešana un dokumentu apmaiņa, izmantojot IT sistēmu, ietver arī pielāgojumus 4. un 6. pantā.

3.c pants

Šajā pantā noteikts, ka dalībvalstīm jāsniedz palīdzība, nosakot saņēmēja atrašanās vietu citā dalībvalstī. Priekšlikums piedāvā trīs alternatīvas iespējas, no kurām katrai dalībvalstij savā teritorijā jānodrošina vismaz viena iespēja personām, kas aizstāv savas tiesības, atrodoties citās dalībvalstīs. Katra dalībvalsts paziņo Komisijai, kuru no trīs iespējām tā piedāvās saskaņā ar šo regulu. Šīs trīs iespējas ir: juridiska palīdzība, izmantojot dalībvalstu izraudzītas iestādes; valsts reģistru pieejamības nodrošināšana, izmantojot e-tiesiskuma portālu; vai detalizētas informācijas sniegšana e-tiesiskuma portālā par pieejamajiem instrumentiem personu atrašanās vietas noteikšanai to teritorijās.

7.a pants

Šajā jaunajā pantā ir atzīti spēkā esošie tiesību akti un prakse vairākās dalībvalstīs, saskaņā ar kuriem ārvalstu personām, kuras piedalās tiesvedībā, var tikt izvirzīta prasība iecelt pārstāvi,

kuram to vārdā tiktu izsniegti tiesvedības dokumenti dalībvalstī, kurā notiek tiesvedība. Šī iespēja būtu pieejama tikai pēc tam, kad dokuments, ar ko uzsākta tiesvedība, būtu pienācīgi izsniegts attiecīgajai pusei. Lai tiesvedībā iesaistītajiem dalībniekiem no ārvalstīm, kuriem šāds pienākums (starpnieka meklēšana citā dalībvalstī un maksāšana tam) varētu radīt nepārvaramas problēmas, nodrošinātu piemērotu alternatīvu, regula nodrošina alternatīvu, izmantojot 15.a panta b) punktu par dokumentu elektronisku izsniegšanu.

8. pants

Priekšlikums uzlabo procedūru par adresāta tiesībām atteikties pieņemt dokumentu, ja tas nav sagatavots vai tulkots atbilstošā valodā. Grozījumi ir saskaņā ar attiecīgo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru¹⁸.

14. pants

Priekšlikumā paredzēts, ka pasta pakalpojumu sniedzējiem, izsniedzot dokumentus pa pastu saskaņā ar regulu, jāizmanto īpašs paziņojums (apstiprinājums par saņemšanu).

Ar regulas 3. punktu tiek ieviests minimālais standarts attiecībā uz personām, kuras uzskatāmas par atbilstošiem “aizstājošajiem saņēmējiem”, ja pasta pakalpojumu sniedzējs nevar nodot dokumentu adresātam personiski. Risinājuma pamatā ir Regulas (EK) Nr. 805/2004 14. pants¹⁹ un Regula (EK) Nr. 1896/2006²⁰, kā arī Tiesas spriedums lietā C-354/15 *Henderson*²¹.

15. pants

Šis noteikums paplašina esošā panta darbības jomu divos aspektos. Pirmkārt, tajā vairs netiek pieprasīts, lai pieteikuma iesniedzējs būtu ieinteresēts tiesvedībā, tādējādi ļaujot nosūtīšanas struktūrām un tiesām, kas iesaistītas tiesvedībā, izmantot šo izsniegšanas veidu. Otrkārt, tieša izsniegšana nākotnē būtu piemērojama visu dalībvalstu teritorijā.

15.a pants

Priekšlikums ievieš elektronisku dokumentu izsniegšanu kā papildu alternatīvu izsniegšanas metodi saskaņā ar regulu. Faktiski šis noteikums attiecas pret šāda veida dokumentu izsniegšanu kā pret ekvivalentu izsniegšanai pa pastu. Šis noteikums paredz, ka saskaņā ar šo regulu atļauta dokumenta izsniegšanas metode ir dokumenta elektroniska nosūtīšana no sūtītāja lietotāja konta tieši uz saņēmēja lietotāja kontu, ja ir ievērots viens no alternatīvajiem nosacījumiem, kas minēti a) un b) punktos.

19. pants

¹⁸ Tiesas 2015. gada 16. septembra spriedums lietā C-519/13, *Alpha Bank Cyprus*, ECLI:EU:C:2015:603; Tiesas 2016. gada 28. aprīļa nolēmums lietā C-384/14, *Alta Realitat S.L.*, ECLI:EU:C:2016:316.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 805/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV L 143, 30.4.2004., 15. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1896/2006 (2006. gada 12. decembris), ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (OV L 399, 30.12.2006., 1. lpp.).

²¹ 2017. gada 2. marta spriedums, ECLI:EU:C:2017:157.

Grozījumi šajā pantā tika ierosināti, lai samazinātu pašreizējo sadrumstalotību valstu sistēmās. Priekšlikumā ir divas būtiskas izmaiņas. Pirmkārt, tiesvedībā iesaistītajai tiesai būs pienākums nosūtīt brīdinājuma ziņojumu par lietas izskatīšanas uzsākšanu vai par aizmugurisku spriedumu uz klāt neesošā atbildētāja pieejamo lietotāja kontu. Otrkārt, 4. punktā minētā ārkārtas pārskata pieejamības termiņš tiek vienoti noteikts uz diviem gadiem kopš aizmuguriskā sprieduma pieņemšanas.

23.a pants

Šis noteikums nosaka, ka Komisija izveido sīki izstrādātu programmu šīs regulas rezultātu un ietekmes pārraudzībai.

24. pants

Šis noteikums nosaka, ka Komisija veic šīs regulas izvērtēšanu saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma vadlīnijām un 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma 22. un 23. punktu un iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 81. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, nepieciešams turpmāk uzlabot un paātrināt tiesas un ārpustiesas dokumentu civillietās un komerclietās nosūtīšana un izsniegšana starp dalībvalstīm.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1393/2007³ nosaka noteikumus par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs.
- (3) Pieaugošā tiesu iestāžu integrācija dalībvalstīs, kad starpposma procedūras (*exequatur*) atcelšana ir kļuvusi par vispārēju noteikumu, ir parādījusi, ka Regulas (EK) Nr. 1393/2007 noteikumiem ir ierobežojumi.
- (4) Lai nodrošinātu dokumentu ātru nosūtīšanu citām dalībvalstīm nolūkā izsniegt tos tur, būtu jāizmanto visi attiecīgie modernās saziņas tehnoloģijas līdzekļi ar noteikumu, ka tiek ievēroti konkrēti nosacījumi attiecībā uz saņemtā dokumenta integritāti un uzticamību. Šajā nolūkā visa saziņa un dokumentu apmaiņa starp aģentūrām un struktūrām, ko izraudzījušās dalībvalstis, būtu jāveic, izmantojot decentralizētu IT sistēmu, kuru veido valstu IT sistēmas.
- (5) Saņēmēja struktūra jebkurā gadījumā un bez rīcības brīvības šajā sakarā rakstiski informē adresātu, izmantojot standarta veidlapu, par to, ka viņš var atteikties pieņemt izsniedzamo dokumentu, ja tas nav valodā, ko viņš saprot, vai izsniegšanas vietas oficiālajā valodā, vai vienā no oficiālajām valodām. Šo noteikumu būtu jāpiemēro arī turpmākai izsniegšanai, ja adresāts ir izmantojis tiesības atteikties. Tiesības atteikties būtu jāpiemēro arī dokumentu izsniegšanai, ko veic diplomātiskie un konsulārie

¹ OV C , , . lpp.

² OV C , , . lpp.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 (OV L 324, 10.12.2007., 79. lpp.).

pārstāvji, dokumentu izsniegšanai pa pastu, kā arī tiešajai izsniegšanai. Vajadzētu būt iespējai labot atteikto dokumenta izsniegšanu, izsniedzot adresātam dokumenta tulkojumu.

- (6) Ja adresāts ir atteicies pieņemt dokumentu, tad tiesai vai iestādei, kas iesaistīta tiesvedībā, kurā bija nepieciešama attiecīgā dokumenta izsniegšana, būtu jāpārbauda, vai šāds atteikums ir pamatots. Šajā nolūkā minētajai tiesai vai iestādei būtu jāņem vērā visa attiecīgajā lietā vai tās rīcībā esošā informācija, lai noteiktu adresāta faktiskās valodu prasmes. Novērtējot adresāta valodu prasmes, tiesa varētu ņemt vērā tādus faktiskus pierādījumus kā dokumenti, ko adresāts rakstījis attiecīgajā valodā, to, vai adresāta profesija ietver šādas valodas prasmes (piemēram, skolotājs vai tulkis), vai adresāts ir tās dalībvalsts pilsonis, kurā notiek tiesvedība, kā arī to, vai adresāts kādu laiku iepriekš dzīvojis minētajā dalībvalstī. Šāds novērtējums nebūtu jāveic, ja dokuments ir sagatavots vai tulkots izsniegšanas vietas oficiālajā valodā vai vienā no oficiālajām valodām.
- (7) Lai nodrošinātu pārrobežu tiesvedības procesu efektivitāti un ātrumu, ir vajadzīgi tieši un ātri kanāli dokumentu izsniegšanai personām citās dalībvalstīs. Tāpēc personai, kas ir ieinteresēta tiesas procesā, vai tiesai vai iestādei, kas iesaistīta tiesvedībā, vajadzētu būt iespējai dokumentus izsniegt tieši, izmantojot elektroniskos līdzekļus, uz tāda adresāta digitālo lietotāja kontu, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī. Šāda tiešā elektroniskā izsniegšanas veida izmantošanas nosacījumiem būtu jānodrošina, ka dokumentu izsniegšanai izmanto elektroniskos lietotāja kontus tikai tad, ja ir veikti atbilstoši drošības pasākumi adresātu interešu aizsardzībai, t. i., vai nu ir nodrošināti augsti tehniskie standarti, vai arī adresāts ir devis nepārprotamu piekrišanu.
- (8) Jau esošie tiešās nosūtīšanas un dokumentu izsniegšanas kanāli būtu jāuzlabo tā, lai tie nodrošinātu uzticamas un vispārēji pieejamas alternatīvas tradicionālajai datu pārsūtīšanai ar saņēmēju struktūru starpniecību. Šajā nolūkā pasta pakalpojumu sniedzējiem, veicot izsniegšanu pa pastu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1393/2007 14. pantu, būtu jāizmanto īpašs saņemšanas apstiprinājums. Tāpat jebkurai tiesvedībā ieinteresētai personai, kā arī tiesām vai iestādēm, kas iesaistītas tiesvedībā, vajadzētu būt iespējai veikt dokumentu izsniegšanu tieši ar saņēmējas dalībvalsts tiesu varas amatpersonu, amatpersonu vai citu kompetentu personu starpniecību.
- (9) Šajā regulā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Jo īpaši šīs regulas mērķis ir nodrošināt, ka tiek pilnībā ievērotas adresātu tiesības uz aizstāvību, kas izriet no tiesībām uz taisnīgu tiesu, kuras nostiprinātas Pamattiesību hartas 47. pantā.
- (10) Lai nodrošinātu pielikumu ātru pielāgošanu Regulai (EK) Nr. 1393/2007, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz šīs regulas I, II un IV pielikuma grozīšanu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu*. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

*Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (11) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu Komisijai būtu jāizvērtē šī regula, pamatojoties uz informāciju, kas iegūta, izmantojot īpašus uzraudzības pasākumus, lai novērtētu regulas faktiskos ietekmi un vajadzību veikt turpmākus pasākumus.
- (12) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka, izveidojot tiesisko regulējumu, kas nodrošina tiesas un ārpustiesas dokumentu ātru un efektīvu nosūtīšanu un izsniegšanu dalībvalstīs, šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (13) Saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, [Apvienotā Karaliste] [un] [Īrija] [ir paziņojušas/paziņojusi, ka tās/tā vēlas piedalīties šīs regulas pieņemšanā un piemērošanā] [nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un tā tām/tai nav saistoša un nav jāpiemēro].
- (14) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (15) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 1393/2007,
- IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 1393/2007 groza šādi:

- (1) regulas 1. pantu aizstāj ar šādu:

“1. pants

Darbības joma un definīcijas

1. Šo regulu piemēro civillietās un komercietās, lai izsniegtu:
- (a) tiesas dokumentus personām, kuru dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā notiek tiesvedība;
- (b) ārpustiesas dokumentus, kuri ir jāpārsūta no vienas dalībvalsts uz citu.
- To nepiemēro jo īpaši ieņēmumu, muitas un administratīvos jautājumos vai jautājumos saistībā ar valsts atbildību par darbību vai bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*).
2. Izņemot 3.c pantu, šo regulu nepiemēro, ja nav zināma tās personas adrese, kurai ir jāizsniedz dokuments.
3. Šo regulu nepiemēro dokumenta izsniegšanai puses pilnvarotajam pārstāvim tiesvedības dalībvalstī neatkarīgi no minētās puses dzīvesvietas.

4. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:
 - (a) “dalībvalsts” nozīmē dalībvalstis, izņemot Dāniju;
 - (b) “tiesvedības dalībvalsts” nozīmē dalībvalsti, kurā notiek tiesvedība.”;
- (2) regulas 2. panta 4. punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“c) tai pieejamos dokumentu saņemšanas līdzekļus gadījumos, kas noteikti 3.a panta 6. punktā;”;
- (3) pievieno šādu 3.a, 3.b un 3.c pantu:

“3.a pants

Pārsūtītāju struktūru un saņēmēju struktūru, un centrālo struktūru izmantotie saziņas līdzekļi

1. Dokumentus, lūgumus, apstiprinājumus, kvītis, apliecības un visu saziņu, ko veic, pamatojoties uz standarta veidlapām, kuras iekļautas I pielikumā, starp pārsūtītājām struktūrām un saņēmējām struktūrām, starp minētajām struktūrām un centrālajām struktūrām vai starp dažādu dalībvalstu centrālajām struktūrām pārsūta, izmantojot decentralizētu IT sistēmu, kas sastāv no valstu IT sistēmām, kuras ir savienotas ar komunikācijas infrastruktūru, kas nodrošina drošu un uzticamu pārrobežu informācijas apmaiņu starp valstu IT sistēmām.
2. Padomes Regulā (ES) Nr. 910/2014* izklāstīto vispārējo tiesisko regulējumu attiecībā uz uzticamības pakalpojumu izmantošanu piemēro dokumentiem, lūgumiem, apstiprinājumiem, kvītīm, apliecībām un visiem paziņojumiem, kas nosūtīti, izmantojot 1. punktā minēto decentralizēto IT sistēmu.
3. Ja dokumenti, lūgumi, apstiprinājumi, kvītis, apliecības un citi paziņojumi, kas minēti 1. punktā, pieprasa vai ietver zīmogu vai ar roku rakstītu parakstu, tā vietā var izmantot “kvalificētus elektroniskos zīmogus” un “kvalificētus elektroniskos parakstus”, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 910/2014.
4. Ja pārsūtīšana saskaņā ar 1. punktu nav iespējama decentralizētas IT sistēmas neparedzētu un ārkārtas traucējumu dēļ, datu pārsūtīšanu veic, izmantojot iespējami ātrākus alternatīvos līdzekļus.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp.).

3.b pants

Decentralizētās IT sistēmas izveides izmaksas

1. Katra dalībvalsts sedz izmaksas par tās sakaru infrastruktūras piekļuves punktu uzstādīšanu, darbību un uzturēšanu, ar ko savstarpēji savieno valstu IT sistēmas 3.a pantā minētās decentralizētās IT sistēmas kontekstā.
2. Katra dalībvalsts sedz izmaksas par tās valsts IT sistēmu izveidi un pielāgošanu, lai tās būtu sadarbspējīgas ar sakaru infrastruktūru, kā arī minēto sistēmu administrēšanas, darbības un uzturēšanas izmaksas.

3. Šā panta 1. un 2. punkts neskar iespēju pieteikties Savienības finanšu programmu dotācijām, lai atbalstītu darbības, kas minētas šajos punktos.

3.c pants

Palīdzība adreses noskaidrošanā

1. Ja nav zināma tās personas adrese, kurai jāizsniedz tiesas vai ārpustiesas dokuments citā dalībvalstī, dalībvalstis sniedz palīdzību, izmantojot vienu vai vairākus šādu līdzekļus:
- (a) tiesiskās palīdzības sniegšana nolūkā noteikt tās personas adresi, kurai izraudzītajām struktūrām jāizsniedz dokuments pēc tās dalībvalsts tiesas pieprasījuma, kas iesaistīta tiesvedībā;
 - (b) iespēja personām no citām dalībvalstīm iesniegt informācijas pieprasījumus par adresēm, kas tieši saistītas ar pastāvīgās dzīvesvietas reģistru vai citām publiski pieejamām datubāzēm, tostarp elektroniski, izmantojot standarta veidlapu Eiropas e-tiesiskuma portālā;
 - (c) sīki izstrādātas praktiskas norādes par mehānismiem, kas pieejami personu adrešu noteikšanai Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās ietvaros, nolūkā darīt šo informāciju pieejamu sabiedrībai.
2. Katra dalībvalsts sniedz Komisijai šādu informāciju:
- (a) palīdzības metodi, ko dalībvalsts sniegs savā teritorijā saskaņā ar 1. punktu;
 - (b) attiecīgā gadījumā – 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto iestāžu nosaukumus un adreses.

Dalībvalstis paziņo Komisijai par visām turpmākajām izmaiņām minētajā informācijā.”;

- (4) regulas 4. pantu aizstāj ar šādu:

“4. pants

Dokumentu pārsūtīšana

1. Struktūras, kas izraudzītas saskaņā ar 2. pantu, tiesas dokumentus pārsūta savā starpā tieši un pēc iespējas ātrāk.
2. Pārsūtāmajam dokumentam pievieno lūgumu, kas sastādīts, izmantojot I pielikumā paredzēto veidlapu. Veidlapu aizpilda saņēmēja dalībvalsts oficiālajā valodā vai, ja attiecīgā dalībvalstī ir vairākas oficiālās valodas, oficiālajā tās vietas valodā, vai vienā no oficiālajām valodām, kur izsniedz dokumentu, vai arī citā valodā, ko attiecīgā dalībvalsts ir norādījusi kā pieņemamu. Katra dalībvalsts norāda Savienības oficiālo valodu vai valodas, kas ir pieņemamas veidlapas aizpildīšanai un kas nav attiecīgās valsts valoda.
3. Dokumentus, kas tiek pārsūtīti, izmantojot 3.a pantā minēto decentralizēto IT sistēmu, nevar atzīt par juridiski spēkā neesošiem un nederīgiem kā pierādījumiem tiesvedībā, pamatojoties tikai uz to, ka tie ir elektroniskā formātā. Ja papīra dokumenti tiek pārveidoti elektroniskā formā, lai tos varētu pārsūtīt, izmantojot decentralizētu IT sistēmu, elektroniskajiem eksemplāriem vai to izdrukām ir tāds pats spēks kā oriģinālajiem dokumentiem.”;
- (5) regulas 6. pantu aizstāj ar šādu:

“6. pants

Dokumentu saņemšana saņēmējā struktūrā

1. Saņemot dokumentu, pārsūtītājai struktūrai, izmantojot 3.a pantā minēto decentralizēto IT sistēmu, tiek nosūtīts automātisks sūtījuma saņemšanas apstiprinājums.
 2. Ja, pamatojoties uz pārsūtīto informāciju vai dokumentiem, izsniegšanas lūgumu nevar izpildīt, saņēmēja struktūra sazinās ar pārsūtītāju struktūru, lai nodrošinātu trūkstošo informāciju vai dokumentus.
 3. Ja izsniegšanas lūgums acīmredzami neatbilst šīs regulas darbības jomai vai ja prasīto formālo nosacījumu pārkāpuma dēļ izsniegšana nav iespējama, lūgumu un pārsūtītos dokumentus sūta atpakaļ pārsūtītājai struktūrai kopā ar paziņojumu par atpakaļsūtīšanu, izmantojot I pielikumā paredzēto veidlapu.
 4. Saņēmēja struktūra, kas saņem izsniedzamo dokumentu, bet kuras teritoriālajā jurisdikcijā tas nav izsniedzams, izsniedzamo dokumentu un lūgumu ar 3.a pantā minētās decentralizētās IT sistēmas starpniecību pārsūta kompetentai saņēmējai struktūrai tajā pašā dalībvalstī, ja lūgums atbilst 4. panta 2. punkta nosacījumiem, un, izmantojot I pielikumā paredzēto veidlapu, attiecīgi informē pārsūtītāju struktūru. Kad saņēmēja struktūra, kurai ir teritoriālā jurisdikcija tajā pašā dalībvalstī, saņem dokumentu un lūgumu, pārsūtītājai struktūrai, izmantojot 3.a pantā minēto decentralizēto IT sistēmu, tiek nosūtīts automātisks sūtījuma saņemšanas apstiprinājums.” ;
- (6) iekļauj šādu 7.a pantu:

“7.a pants

Pienākums iecelt pārstāvi dokumentu izsniegšanai tiesvedības dalībvalstī

1. Ja atbildētājam ir izsniegts dokuments, uz kura pamata ierosināta lieta, tiesvedības dalībvalsts tiesību akti var uzlikt pienākumu pusēm, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, iecelt pārstāvi dokumentu izsniegšanai tiesvedības dalībvalstī.
 2. Ja kāda puse nepilda pienākumu iecelt pārstāvi saskaņā ar 1. punktu un nav paudusi savu piekrišanu izmantot elektronisko lietotāja kontu dokumentu izsniegšanai saskaņā ar 15.a panta b) punktu, dokumentu izsniegšanai tiesvedības laikā drīkst izmantot jebkuru izsniegšanas metodi, kas atļauta saskaņā ar tiesvedības dalībvalsts tiesību aktiem, ar noteikumu, ka attiecīgā puse ir pienācīgi informēta par šīm sekām.”;
- (7) regulas 8. pantu aizstāj ar šādu:

“8. pants

Atteikums pieņemt dokumentu

1. Saņēmēja struktūra, izmantojot II pielikumā pievienoto standarta veidlapu, informē adresātu par to, ka viņš var atteikties pieņemt izsniedzamo dokumentu, ja tas nav uzrakstīts vai tam nav pievienots tulkojums jebkurā no šīm valodām:
 - (a) valodā, ko saprot saņēmējs;
 - vai

- (b) oficiālajā saņēmējas dalībvalsts valodā vai, ja minētajā valstī ir vairākas oficiālās valodas, tās vietas oficiālajā valodā vai vienā no oficiālajām valodām, kurā izsniedz dokumentus.
2. Adresāts var atteikties pieņemt dokumentu izsniegšanas brīdī vai divu nedēļu laikā, nosūtot saņēmējai struktūrai II pielikumā iekļauto standarta veidlapu.
 3. Ja saņēmēja struktūra ir informēta, ka adresāts atsakās pieņemt dokumentu saskaņā ar 1. un 2. punktu, tā ar 10. pantā paredzēto apliecinājumu tūlīt informē pārsūtītāju struktūru un nosūta atpakaļ lūgumu.
 4. Ja adresāts ir atteicies pieņemt dokumentu saskaņā ar 1. un 2. punktu, tad tiesai vai iestādei, kas iesaistīta tiesvedībā, kurā tika izsniegts attiecīgais dokuments, ir jāpārbauda, vai šāds atteikums ir pamatots.
 5. Dokumenta izsniegšanu var labot, saskaņā ar šīs regulas noteikumiem izsniedzot adresātam dokumentu un tā tulkojumu 1. punktā minētajā valodā. Tādā gadījumā dokumenta izsniegšanas diena ir diena, kad dokumentu ar tam pievienotu tulkojumu izsniedz saskaņā ar saņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem. Tomēr, ja saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem dokuments jāizsniedz noteiktā termiņā, diena, kas jāņem vērā attiecībā uz iesniedzēju, ir sākotnējā dokumenta izsniegšanas diena, ko nosaka saskaņā ar 9. panta 2. punktu.
 6. Šā panta 1. līdz 5. punktu piemēro arī citiem tiesas dokumentu pārsūtīšanas un izsniegšanas veidiem, kas paredzēti 2. iedaļā.
 7. Šā panta 1. punkta izpratnē diplomātiskie un konsulārie pārstāvji, ja izsniegšanu veic saskaņā ar 13. pantu, vai iestāde vai persona, ja pakalpojumu veic saskaņā ar 14. vai 15.a pantu, informē adresātu, ka viņš var atteikties pieņemt dokumentu un ka jebkurš tāds dokuments ir attiecīgi jānosūta vai nu minētajiem pārstāvjiem, vai iestādei vai personai.”;
- (8) regulas 10. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:
- “1. Kad ir veikti ar dokumenta izsniegšanu saistītie pasākumi, I pielikumā paredzētajā veidlapā sastāda apliecinājumu par šo pasākumu izpildi un adresē pārsūtītājai struktūrai.”;
- (9) regulas 14. un 15. pantu aizstāj ar šādiem:

“14. pants

Izsniegšana, izmantojot pasta pakalpojumus

1. Tiesas dokumentus var izsniegt tieši personām, kuras dzīvo citā dalībvalstī, izmantojot pasta pakalpojumus – ar ierakstītu vēstuli ar saņemšanas apstiprinājumu.
2. Šā panta izpratnē izsniegšanu pa pastu veic, izmantojot īpašo saņemšanas apstiprinājumu, kas iekļauts IV pielikumā.
3. Neatkarīgi no izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem izsniegšanu pa pastu uzskata par likumīgi izdarītu arī tad, ja dokuments ir piegādāts adresāta mājas adresē pieaugušām personām, kuras dzīvo vienā mājāsaimniecībā ar adresātu vai kuras tajā nodarbina adresāts, un kuras spēj un ir gatavas pieņemt šo dokumentu.

15. pants
Tieša izsniegšana

1. Tiesas dokumentus var izsniegt personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta atrodas citā dalībvalstī, tieši ar saņēmējas dalībvalsts tiesu varas amatpersonu, amatpersonu vai citu kompetentu personu starpniecību.
 2. Katra dalībvalsts sniedz Komisijai informāciju par profesiju vai kompetento personu veidu, kurām to teritorijā saskaņā ar šo pantu ir atļauts veikt izsniegšanu.”;
- (10) iekļauj šādu 15.a pantu:

“15.a pants
Elektroniska izsniegšana

Tiesas dokumentus var izsniegt tieši personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, izmantojot elektroniskos līdzekļus, nosūtot tos uz lietotāja kontu, kas pieejams adresātam, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- (a) dokumenti ir nosūtīti un saņemti, izmantojot kvalificētus elektroniski reģistrētus piegādes pakalpojumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 910/2014 nozīmē;
 - (b) pēc tiesvedības uzsākšanas adresāts ir devis izteiktu piekrišanu tiesai vai iestādei, kas iesaistīta tiesvedībā, izmantot konkrēto lietotāja kontu dokumentu izsniegšanai tiesvedības laikā.”;
- (11) regulas 17. un 18. pantu aizstāj ar šādiem:

“17. pants
Pielikumu grozījumi

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 18. pantu, ar kuriem groza I, II un IV pielikumu ar mērķi atjaunināt standarta veidlapas vai veikt tajās tehniskas izmaiņas.

18. pants
Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 17. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [šīs regulas spēkā stāšanās diena].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 17. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu*.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 17. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;
- (12) iekļauj šādu 18.a un 18.b pantu:

“18.a pants

Decentralizētās IT sistēmas izveide

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem izveido 3.a pantā minēto decentralizēto IT sistēmu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 18.b panta 2. punktā.

18.b pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.”;
- (13) regulas 19. pantu aizstāj ar šādu:

“19. pants

Atbildētāja neierašanās

1. Ja dokuments, ar ko uzsākta tiesvedība, ir jāpārsūta uz citu dalībvalsti izsniegšanas nolūkā saskaņā ar šīs regulas noteikumiem un atbildētājs nav ieradies, spriedumu nepieņem, kamēr nav konstatēts, ka izsniegšana vai piegāde tika veikta pietiekamā laikā, lai atbildētājs varētu sagatavoties aizstāvībai, un ka:
- (a) dokuments tika izsniegts saskaņā ar saņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem, kas nosaka dokumentu izsniegšanas kārtību iekšējos tiesvedības procesos personām, kuras atrodas tās teritorijā; vai
 - (b) dokuments faktiski tika piegādāts atbildētājam vai viņa dzīvesvietā, izmantojot citu šajā regulā paredzētu metodi;
2. Neatkarīgi no 1. punkta noteikumiem tiesnesis var pieņemt spriedumu pat tad, ja nav saņemts apliecinājums par izsniegšanu vai piegādi, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
- (a) dokuments tika pārsūtīts, izmantojot kādu no šajā regulā paredzētajām metodēm;
 - (b) no dokumenta pārsūtīšanas dienas ir pagājuši ne mazāk kā seši mēneši, ko tiesnesis konkrētajā lietā uzskata par atbilstošu laika posmu;
 - (c) nav saņemts apliecinājums, kaut gan ir darīts viss iespējamais, lai to saņemtu no kompetentām saņēmējas dalībvalsts iestādēm vai struktūrām.
3. Ja ir izpildīti 2. punktā izklāstītie nosacījumi, veic saprātīgus centienus, izmantojot jebkādos pieejamos saziņas kanālus, tostarp modernās saziņas tehnoloģijas līdzekļus,

kuru adrese vai konts ir zināmi tiesvedībā iesaistītajai tiesai, lai informētu atbildētāju, ka pret viņu ir ierosināta tiesvedība.

4. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta tiesnesis steidzamos gadījumos var paredzēt jebkurus pagaidu vai nodrošināšanas pasākumus.

5. Ja dokuments, ar ko uzsāk tiesvedību, ir bijis jāpārsūta citai dalībvalstij, lai to izsniegtu saskaņā ar šo regulu, un attiecībā uz atbildētāju, kurš nav ieradies, ir pieņemts spriedums, tiesnesis ir pilnvarots atbrīvot atbildētāju no sprieduma pārsūdzības termiņa nokavējuma sekām, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

(a) atbildētājs no viņa neatkarīgu apstākļu dēļ nav varējis savlaicīgi iepazīties ar dokumentu, lai sagatavotos aizstāvībai, vai savlaicīgi iepazīties ar spriedumu, lai to pārsūdzētu;

(b) atbildētājs ir iesniedzis *prima facie* iebildumus attiecībā uz lietu pēc būtības.

Pieteikums atbrīvot no sprieduma pārsūdzēšanas termiņa noilguma iesniedzams saprātīgā laika posmā pēc tam, kad atbildētājs ir uzzinājis par spriedumu.

Šādu pieteikumu nepieņem, ja tas iesniegts vairāk nekā divus gadus pēc sprieduma pasludināšanas dienas.

6. Pēc tam, kad pagājuši divi gadi no 2. punktā minētā sprieduma pasludināšanas dienas, valsts tiesību aktu noteikumus, kas ļauj izmantot ārkārtas palīdzību pēc pārsūdzības termiņa beigām, nevar piemērot saistībā ar minētā sprieduma atzīšanas un izpildes apstrīdēšanu citā dalībvalstī.

7. Šā panta 5. un 6. punkts neattiecas uz spriedumiem par personu statusu vai tiesībspēju.”;

(14) regulas 23. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Dalībvalstis Komisijai paziņo 2., 3., 3.c, 4., 10., 11., 13. un 15. pantā minēto informāciju. Dalībvalstis Komisijai paziņo, ja saskaņā ar to tiesību aktiem dokuments ir izsniedzams noteiktā termiņā, kā minēts 8. panta 3. punktā un 9. panta 2. punktā.”;

(15) iekļauj šādu 23.a pantu:

“23.a pants **Pārraudzība**

1. Vēlākais [*divi gadi pēc piemērošanas*] Komisija izveido sīki izstrādātu programmu šīs regulas rezultātu un ietekmes pārraudzībai.

2. Pārraudzības programmā apraksta, kādā veidā un kādos laika intervālos vāc datus un citus nepieciešamos pierādījumus. Tajā norāda pasākumus, ko Komisija un dalībvalstis īsteno, lai vāktu un analizētu datus un citus pierādījumus.

3. Dalībvalstis Komisijai dara zināmus datus un citus pierādījumus, kas vajadzīgi pārraudzībai.”;

(16) regulas 24. pantu aizstāj ar šādu:

“24. pants
Izvērtēšana

1. Ne agrāk kā [*pieci gadi pēc šīs regulas piemērošanas dienas*] Komisija izvērtē šo regulu un iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem.
 2. Dalībvalstis Komisijai dara zināmu visu informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.”;
- (17) pievieno jaunu IV pielikumu, kas noteikts šīs regulas pielikumā.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no [18 mēneši pēc regulas spēkā stāšanās dienas].

Tomēr:

- (a) regulas 1. panta 14. punktu piemēro no [*12 mēneši pēc regulas spēkā stāšanās dienas*]; un
- (b) regulas 1. panta 3., 4. un 5. punktu piemēro no [*24 mēneši pēc regulas spēkā stāšanās dienas*].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

Briselē, 31.5.2018
COM(2018) 379 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”)

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

PIELIKUMS

“IV PIELIKUMS

**Saņemšanas apstiprinājums, kas jāizmanto, izsniedzot dokumentus pa pastu saskaņā ar
14. pantu**

Saņemšanas apstiprinājums par tiesas vai ārpustiesas dokumentu izsniegšanu pa pastu <i>(Regulas (ES) Nr. 1393/2007 14. pants)</i>		Unikālais sūtījuma atsauces numurs:	
Nosūtītājs: Vārds, uzvārds / nosaukums:	Adresāts: Vārds, uzvārds / nosaukums:	Saņēmēja vārds, uzvārds / nosaukums:	
		Saņēmēja paraksts:	
Paziņojums jānosūta uz šādu adresi: Iela: Nr. Pilsēta: Pasta indekss: Valsts:	Piegādes adrese: Iela: Nr. Pilsēta: Pasta indekss: Valsts:	Dokumenta piegādes / atpakaļ nosūtīšanas datums:	
		dd mm gggg	
		PIEGĀDĀTS (kam):	NOSŪTĪTS ATPAKAĻ
		Adresāts: ☐	Adrese nav zināma: ☐
		Pārstāvis: ☐	Adresāts nav zināms: ☐
		Pieaugušais, kas dzīvo tajā pašā adresē: ☐	Nepieprasīts: ☐ Atteikšanās pieņemt: ☐
Pasta pakalpojumu sniedzēja vārdā:		Adresāta darbinieks: ☐	Adresāts pārcēlies: ☐

”